



Téma

**Více než pětina starostů nechce obhajovat mandát / str. 2**



Událost

**Známe krajské nositele Ceny nádeje pro živý venkov / str. 3**



Aktuálně

**SMS ČR upozorňuje na nejpálčivější úkoly ministerstva práce a sociálních věcí / str. 7**

Úvodník

## Komunální volby! Co nás čeká a nemine?



*Milé kolegyně, vážení kolegové,*

jak jsme zvyklí závěrem roku hodnotit, co uplynulé období přineslo, co se povedlo, ale někdy i trochu zaskřípalo, můžeme se nyní ohlédnout za čtyřletým působením v našich obcích a městech. Jak hodně se projektovalo, stavělo, pracovalo a snad i bavilo a slavilo, když se nějaký připravovaný projekt povedl.

Abychom ale mohli hodnotit, musíme se nejprve vrátit na začátek. Do doby, kdy jsme se rozhodli do komunální politiky vstoupit. Zavzpomínat, co nás k tomu vedlo, jaké jsme měli plány a vize. Jestli se zaměříme spíše na technickou vybavenost nebo nás více zajímá společenský život. Nebo prostě cítíme, že právě ve své obci chceme žít a je jenom na nás, jak to v ní zařídíme.

Ale teď ruku na srdce. Uvědomovali jste si ve chvíli, kdy jste poprvé souhlasili s umístěním na kandidátku, co všechno vás čeká? Že budete odpovídat, zodpovídat se, a jak je dnes moderní tak i vypovídat, rozhodovat, činit nepopulární opatření a často si i muset vyslechnout, co všechno děláte špatně. Protože to, co děláte dobře, není tak zajímavé. Bohužel, jak je nám často prezentováno, vstupem do těchto pozic prý musíme počítat i s ostřejšími vyjádřeními a být na ně připraveni. Nebylo by lepší říci, že se k sobě máme chovat slušně i když spolu nesouhlasíme? A poté přijdou kontroly, předaudity, audit, MV, ČIŽP, BOZP, PO, ÚP, GDPR, revize, atd. Když máte pocit, že už to znáte a můžete se konečně věnovat své práci, přijde na řadu vyplňování nejrůznější agendy, statistik a formulářů. Nakonec se dozvíte, že konáte neefektivně a je potřeba optimalizovat a rušit. A protože by toho mohlo být málo, tak se v průběhu funkčního období změní zákon o střetu zájmů, jelikož právě volení zástupci jsou ti nejznámější zkorumpovatelní a je potřeba na ně dohlédnout. Vůbec nevadí, že podnět může být anonymní a třeba jenom proto, že se někomu nelíbíte. Jak už jsme slyšeli, oni si nás přece prověří a ověří.

Toto všechno děláme namísto toho, abychom pečovali o rozvoj našich obcí a starali se o řešení problémů svých spoluobčanů.

Pokud čtete náš zpravodaj, zmíněná témata dobře znáte a víte, že jsou nám společná. A právě společný nesouhlas je mnohdy jedinou možností, jak se řadě nesmyslných návrhů bránit a alespoň částečně je korigovat.

Vážení přátelé, až tedy budete hodnotit uplynulé funkční období, snažte se vidět

především velké množství vykonané práce, která se v našich obcích podařila. Vzpomeňte na opravené silnice, chodníky, parky, ale i školy, sportovce a hasiče, protože tam je hlavní smysl naší práce.

Věřím, že jste se nenechali odradit a kandidátky rádně podali. Přeji Vám úspěšné zvládnutí hektického volebního období. Vám, kteří už z jakéhokoli důvodu končíte, patří velké poděkování za Vaši práci s přáním hodně štěstí a spokojenosti v další životní fázi.

*Tomáš Dubský  
starosta obce Vysočina  
a člen předsednictva SMS ČR*

### Termíny do Vašich diářů:

- 23. 8.** – Krajský seminář SMS ČR Jihočeského kraje, **KÚ České Budějovice**.
- 24. 8.** – Podpora obnovy a rozvoje venkova v ČR. Odborný seminář v rámci doprovodného programu 45. ročníku výstavy Země živitelka 2018 v **Českých Budějovicích**. Pořádá Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.
- 28. 8.** – Krajský seminář SMS ČR Jihomoravského kraje, **Rosice**.
- 29. 8.** – Krajský seminář SMS ČR Kraje Vysočina, **Havlíčkův Brod**.
- 30. 8.** – Krajský seminář SMS ČR Libereckého kraje, **KÚ Liberec**. Jednání krajského předsednictva SMS ČR Moravskoslezského kraje, **Litultovice**.



/smscr.cz



# Známe krajské nositele Ceny naděje pro živý venkov za rok 2018

Jedenáct ze třináctky krajských vítězů letošního ročníku soutěže Cena naděje pro živý venkov už známe. Zveřejnilo je Sdružení místních samospráv ČR, které je garantem ocenění, jež se uděluje obcím za živý spolkový a společenský život v rámci klání Vesnice roku v Programu obnovy venkova.

Vítěznými vesnicemi jsou obce **Boršov nad Vltavou** (Jihočeský kraj), **Jiříkovice** (Jihomoravský kraj), **Šaplava** (Královéhradecký kraj), **Heřmanice** (Liberecký kraj), **Dívčí Hrad** (Moravskoslezský kraj), **Dobrochov** (Olomoucký kraj), **Břehey** (Pardubický kraj), **Staré Sedliště** (Plzeňský kraj), **Ledčice** (Středočeský kraj), **Věžnice** (Kraj Vysočina) a **Machová** (Zlínský kraj). Vítězové z krajů Ústeckého a Karlovarského budou zveřejněni v průběhu srpna. Z krajských výherců, kteří jsou oceněni v průběhu léta udělením diplomu, vybere hodnotitelská komise celkového finalistu.

Cena naděje pro živý venkov se uděluje od roku 2009. Vítězná obec se může těšit na finanční odměnu ve výši 100 tisíc korun. Ta je určená pro spolky, jež v obci působí. Komu a kolik? O tom rozhoduje zastupitelstvo vesnice, která vyhrála.

Myšlenka vzniku ocenění má kořeny již v období zrodu Sdružení místních samospráv ČR. Byla motivována ideou naděje a občanské společnosti, jejímiž nositeli nejsou hmotné statky venkova, nýbrž konkrétní lidé, kteří osud venkova aktivním způsobem vezmou do svých rukou. Tito lidé, občané z venkovských regionů, jsou často iniciátory společenských akcí a organizátory spolkového života na venkově. Mnohdy se s minimem prostředků, ale s dostatkem vlastního entuziasmu, zapojují do pomoci spoluobčanům, práce s dětmi a mládeží, péče o krajinný ráz venkova, regionální osvěty apod.

Více informací o soutěži Vesnice roku najdete na: [www.vesniceroku.cz](http://www.vesniceroku.cz).



**VESNICE ROKU**  
V PROGRAMU OBNOVY VENKOVA



Předseda SMS ČR Stanislav Polčák při předávání krajského ocenění starostovi obce Věžnice Josefu Málkovi v Kraji Vysočina.



**10. NÁRODNÍ KONFERENCE  
VENKOV 2018**

## Národní Konference Venkov se koná ve Strážnici

Tradiční akce, která již podesáté umožní setkání a diskuse významným aktérům rozvoje venkova, se letos uskuteční ve dnech **19. až 21. 9.** ve starobylém městě **Strážnici** na moravském Slovácku. Pořadatelem jubilejního ročníku, s finanční podporou Celostátní sítě pro venkov, je Spolek pro obnovu venkova ČR, organizaci zajistí Místní akční skupina Strážnicko a TA Slovácko. Nosnými tématy jsou voda a stromy v krajině, komunitní rozvoj venkova, obnova center malých měst a společná zemědělská politika. Bližší informace naleznete zde: [www.smscr.cz/cz/kratke-zpravy/1661-2018-06-29](http://www.smscr.cz/cz/kratke-zpravy/1661-2018-06-29)

## O využívání textilek na konferenci PROPAMÁTKY

Textilní továrny představují významnou součást našeho průmyslového dědictví. Přestože se jedná primárně o výrobní stavby, mají dochované textilky často velmi výraznou architektonickou i urbanistickou hodnotu. O jejich obnově a možnosti nového využití se bude diskutovat v průběhu jednatého ročníku mezioborové konference **PROPAMÁTKY**, která se uskuteční ve dnech **7. – 9. 11.** v Lomnici nad Popelkou. Registrace na konferenci již byla zahájena: [konference.propamatky.cz](http://konference.propamatky.cz).

**PROPAMÁTKY**

KONFERENCE – OBNOVA A VYUŽÍVÁNÍ TEXTILEK  
TOVÁRNA MASTNÝCH V LOMNICI NAD POPELKOU  
7.–9. LISTOPADU 2018

## Zveme na konferenci k zákonu o střetu zájmů. Pro členy SMS ČR 30 % sleva

Společnost Seminaria pořádá ve středu **19. 9. v Praze** konferenci na téma **Zákon o střetu zájmů** – aktuálně po novelizaci. Partnerem konference je Sdružení místních samospráv ČR, jehož členové mohou využít **30 % slevu** za vstup.

Na konferenci mj. vystoupí Jaroslav Karlický, právník Frank Bold, a předseda SMS ČR Stanislav Polčák. Podrobné informace o programu, přednášejících a objednávkový formulář naleznete na webových stránkách zde: [www.seminaria.cz/akce/zakon-o-stretu-zajmu-aktualne-po-novelizaci](http://www.seminaria.cz/akce/zakon-o-stretu-zajmu-aktualne-po-novelizaci)



# Proč jdu znovu do voleb?

**Odpovídá starostka obce Dymokury Ludmila Kubálková.** Dymokury leží v okrese Nymburk asi 15 km severně od lázeňského města Poděbrady. Žije zde 875 obyvatel. Katastrální území Dymokury má rozlohu 1465 hektarů. Součástí obce jsou i vesnice Černá Hora a Svidnice.

## Proč chcete znovu kandidovat v komunálních volbách?

Hlavně proto, že jsem ani přes maximální úsilí, nedokázala několik věcí dokončit. Týkájí se například územního plánování, pozemkových úprav, dotačních akcí a podobně. A já nerada odcházím od rozdělané práce. A kandiduji také proto, že to nikdo jiný nechce dělat a mně zbývají dva roky do důchodu. Svůj a potažmo i manželův majetek jsem již přiznala, jakkoliv se mně to nelíbí. Teď s ním jen hrubě hazarduji.

## Je odměňování starostů dostatečné?

Myslím, že je velmi nedostatečné. A to předsílám, že nejsem chtivá peněz, jen jsem si vědoma odpovědnosti ke své rodině, ale i k obci, kterou vedu. Odpovědnost za obrovský majetek a především ručení veš-

kerým majetkem neodpovídá odměně, jakou starosta dostává. Plat, náležející mi dle tabulek, mne neohromuje. Jsem původní profesí učitelka a ve školství bych dnes měla totéž, ovšem i s prázdninami a minimální hmotnou odpovědností. Ovšem, výše platu by mi nevadila, pokud by ručení za chyby či chybná rozhodnutí fungovalo stejně jako u zaměstnanců – tedy s nějakým násobkem měsíčního platu.

## Co Vám na práci starostky vadí a mělo by se změnit?

Mé rozhodování je velmi omezeno a především – nikdy nemám volno. Na telefonu jsem 24 hodin denně, a pokud například nejde proud, nevolá občan na ČEZ, ale ptá se starosty, proč proud nejde a kdy dojde k nápravě. Obecní alarm, hlídající vodovod a OÚ zvoní nejčastěji ve tři ráno. Znamená to obléci se, vzít auto a jet se podívat na místo, zda se něco neděje. V sobotu a neděli si chodí stěžovat chalupáři. Nejlépe v době oběda, či máte-li návštěvu. Týden dovolené už je téměř problémem. Nahromaděnou práci za mne nikdo neudělá, pokud chci klid, přepojuji o dovolené (jsem-li

v zahraničí) obecní mobil na místostarostu. A když trávím dovolenou v místě bydliště, řeším stejně všechny problémy a část dnů pobývám zase na radnici.

Za to všechno, co jsem uvedla, si na vás může každý hulvát otevřít beztestně ústa, řvát na vás a urážet, kdy se mu zachce. Funkce starosty nemá žel patřičnou vážnost a úctu. Ale musím říci, že o to víc si vážím slušných občanů, a těch lidí, kteří jsou ochotni obci a ostatním spoluobčanům pomoci kdykoli a hlavně ve svém volném čase.

A musím říci, že se lidé velice mýlí, když se domnívají, že tuto práci může dělat každý, koho zvolí. Starosta na malé obci by měl být odborníkem ve všech oborech práva, stavebním mistrem, specialistou na dotace atd. To je, bohužel, téměř nemožné.

Pokud nebude mít budoucí starosta základní přehled v politice a zákonech, pokud nebude pracovat na počítači a ovládat celkem rychle psaní na PC, umění jednat s občany a úřady, řidičský průkaz a vlastní auto, zjistí brzy, že to nebude snadné.

Téma



# Více než pětina starostů nechce obhajovat mandát

Termín pro podání kandidátek do komunálních voleb uplynul v úterý 31. 7. přesně v 16.00. Třináct procent stávajících starostů přitom už nechce znovu kandidovat v komunálních volbách, devět procent dalších je ochotno kandidovat, ale pouze na řadového zastupitele. Jaké pro to mají důvody, vyplývá z průzkumu, který SMS ČR provedlo ve dnech 25. – 27. 7. ve všech krajích mezi 987 respondenty.

## Příbylo byrokracie a administrativy

Mezi důvody, proč starostové nechťejí mandát obhajovat, jednoznačně dominoval nárůst byrokracie a administrativy (36 %). „To je problém, na který poukazujeme dlouhodobě. Samosprávy nemají v legislativní radě vlády zastoupení, přitom právě ony musejí často aplikovat nové zákony,“ říká předseda SMS ČR Stanislav Polčák.

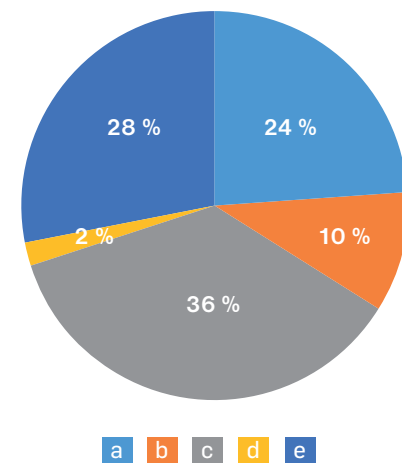
## Vysoká odpovědnost až kriminalizace

Druhým nejčastěji uváděným důvodem pro neobhajování mandátu starosty nebo jiného uvolněného postu byla vysoká odpovědnost až kriminalizace starostů, místostarostů a radních (24 %). Na tento problém upozornilo tento měsíc SMS ČR článkem v reakci na zveřejnění analýzy Nejvyššího státního zastupitelství o trestních stíháních

vedených proti představitelům samospráv. „*Tlak na kriminalizaci volených zástupců je značný a vede k výraznému snížení kvality života, zhoršení rodinných vztahů či společenské dehonestaci,*“ uvádí Polčák. „*Z údajů Nejvyššího státního zastupitelství přitom vyplývá, že devět z deseti podaných trestních oznámení končí ve stadiu šetření. Zbýlá desetina dovedená do stadia trestního řízení vede k různým formám odsuzujícího rozsudku ani ne v polovině případů,*“ dodal.

## Zpřísnění zákona o střetu zájmů

Třetím nejvýznamnějším důvodem je zpřísnění zákona o střetu zájmů (10 %), jenž umožňuje komukoliv anonymní online nahlížení do majetkových poměrů volených zastupitelů i těch nejmenších obcí. „*Samosprávy vítají požadavek na transparentnost a právo na informace. Žádáme ale, aby se tyto principy uplatňovaly rozumně a aby při tom byly respektovány také oprávněné zájmy samotných komunálních zastupitelů a třetích stran. V tomto má současná podoba zákona celou řadu problematických a dle našeho názoru i vyloženě protiústavních ustanovení,*“ komentuje Stanislav Polčák, který vítá rozhodnutí senátorů napadnout zákon u Ústavního soudu.



**Proč už se nehodláte ucházet v komunálních volbách o uvolněný post (starosta, místostarosta)?**

- Vysoká odpovědnost až kriminalizace starostů, místostarostů a radních...
- Nedůstojný majetkový stripťyz plynoucí ze zákona o střetu zájmů.
- Nárůst byrokracie a administrativy
- Jiná atraktivní nabídka na trhu práce v soukromém sektoru
- jiné



# SMS ČR vítá napadení zákona o střetu zájmů senátory

**Sdružení místních samospráv ČR vítá, že se početná skupina senátorů rozhodla napadnout nedávno novelizovaný zákon o střetu zájmů u Ústavního soudu z důvodu, že u komunálních politiků tento zákon nedostatečně chrání jejich soukromí.**

Podání návrhu k Ústavnímu soudu iniciovalo právě SMS ČR. Poslanci bohužel nepodpořili zásadní požadavek Sdružení místních samospráv ČR a Spolku pro obnovu venkova ČR, aby žádné údaje nebyly anonymně komukoli přístupné z oznámení, jež musí starostové, místostarostové, radní a další komunální politici podávat. „Naše organizace nemohla souhlasit s takovouto podobou zákona o střetu zájmů, jež dojednal Svaz měst a obcí ČR s poslanci. Problémem je, že především uvolnění starostové budou nadále muset strpět zveřejnění svých oznámení o příjmech nebo vlastnictví

cenných papírů, Napadení těchto nových pravidel u soudu proto vítáme,“ uvedl k avizované stížnosti senátorů Tomáš Chmela, pověřený ředitel SMS ČR.

SMS ČR zároveň vyzvalo všechny současné komunální politiky či občany, kteří by jinak hodlali kandidovat do obecních (městských) zastupitelstev, ale veřejné obnažování svých majetkových poměrů je od podání kandidátky odrazuje, aby v zájmu dobrého rozvoje svých obcí a měst kandidátky do konce července podali, neboť pevně věří, že napadená ustanove-

ní zákona Ústavní soud zruší. „Další možnost znovu kandidovat bude až za čtyři roky a my nechceme přijít o ty úspěšné a schopné, kteří si cení hodnoty svého soukromí. SMS ČR udělalo vše, co bylo v našich silách a snad brzký zásah Ústavního soudu vrátí rozum do pravidel o střetu zájmů,“ podotkl předseda SMS ČR Stanislav Polčák s tím, že napadené části zákona porušují proporcionalitu mezi zájmem o transparentnost volených představitelů obcí a měst a legitimním zájmem na ochranu jejich soukromí, což nyní bude muset přezkoumat Ústavní soud.

## Stovky zastupitelů v posledních letech čelí kriminalizaci

**Analýza Nejvyššího státního zastupitelství ukazuje trend kriminalizace volených zástupců ve velmi nelichotivém světle. Převážná většina podaných trestních oznámení nevede ani k zahájení trestního řízení.**

V České republice působí okolo 60 000 volených zástupců z řad starostů, hejtmánů, členů rad i řadových zastupitelů, kteří se podílejí na chodu místních samospráv, krajů, měst i obcí. Nejvyšší státní zastupitelství aktuálně vydalo statistický souhrn, v němž představuje údaje o kriminalitě volených zástupců samospráv z let 2013 – 2017.

„*Tlak na kriminalizaci volených zástupců je značný,*“ uvádí předseda Sdružení místních samospráv Stanislav Polčák s tím, že u takto atakovaných osob vede k výraznému snížení kvality života, zhoršení rodinných vztahů či společenské dehonestaci. „*Za vše mluví čísla shromážděná Nejvyšším státním zastupitelstvím. Devět z deseti podaných trestních oznámení končí ve stadiu šetření. Zbylá desetina dovedená do stadia trestního řízení vede k různým formám odsuzujícího rozsudku ani ne v polovině případů,*“ dodal.

Nejvíce alarmující jsou případy těch volených zástupců, kteří absolvovali trestní řízení se zprošťujícími rozsudky. Jedná se o nadpoloviční většinu ze zahájených trestních řízení, přičemž v nich nesmíme vidět pouze statistické jednotky, ale konkrétní

zničené lidské životy. Tento stav neprospívá odpovědné práci státního zastupitelství, jež má zákonnou povinnost posuzovat nejen důvody k zahájení trestního stíhání, ale také ty, jež svědčí ve prospěch obviněného.

Stanislav Polčák se hodlá obrátit na ministra spravedlnosti s žádostí o vyšší míru ochrany volených zástupců. Předložené statistické údaje považuje Sdružení za signál, který může do jisté míry dále snížit vůli zástupců veřejnosti kandidovat v nadcházejících komunálních volbách. „*Z podávání trestních oznámení na volené zástupce samosprávy se stal jakýsi sport. Bylo by na místě zvážit také určitou míru odpovědnosti oznamovatele – tedy aby trestní oznámení nebyla podávána jen s cílem zkomplikovat danému člověku život nebo ho politicky poškodit,*“ dodal Stanislav Polčák s tím, že o schůzku chce požádat i nejvyššího státního zástupce Pavla Zemana.

*Analýzu trestné činnosti volených funkcionářů územních samosprávných celků najdete na webu SMS ČR [www.smscr.cz](http://www.smscr.cz)*

### Kašava na Zlínsku zaujala v Evropské soutěži vesnic

Ocenění za celistvý, udržitelný a mottu soutěže odpovídající rozvoj výjimečné kvality získala v rámci Evropské ceny obnovy vesnice obec Kašava ze Zlínského kraje. Prestižní evropské soutěže se zúčastnilo celkem 23 vesnic z 9 různých států. Kašava do ní byla nominována na základě výhry v celostátním kole Vesnice roku 2016. Tříčlenná hodnotitelská komise navštívila Kašavu ve středu 13. 6. Obec pro ni připravila nabitý a pestrý pětihodinový program. Stejně jako před dvěma lety i v tento den spojili své síly zastupitelé, škola, všechny spolky a místní producenti, aby hodnotitelům ukázali, jakou příjemnou atmosféru umí při prohlídce vesnic vytvořit.

Členové komise se seznámili s aktuálními projekty a rozvojovými dokumenty obce, prohlédli si základní a mateřskou školu, knihovnu, kostel, hasičskou zbrojnicu i další zajímavá místa v obci a čekaly na ně také ukázky lidové veselice nebo ochutnávky z místního řeznictví či cukrárny.

Vítězem 13. ročníku evropské soutěže je rakouská obec Hinterstoder. O letošní Evropskou cenu obnovy vesnice soupeřilo 23 vesnic z devíti států. Za 28 let vyhlašování soutěže nikdy česká vesnice nezískala hlavní cenu.



# Co přináší aktuální počet obcí v ČR a kdo stojí v jejich čele?

Před časem byla Institutem pro demokracii a ekonomickou analýzu publikována studie, která se zabývá charakteristikami zastupitelů a volební soutěží na komunální úrovni v České republice. Některé její závěry vyvolaly řadu reakcí včetně těch mediálních. O tom, že struktura obcí v České republice, správa věcí veřejných a volební soutěž jsou v porovnání s jinými státy značně rozdílné, není pochyb, ale proč by to měla být slabá stránka naší místní samosprávy? I o tom se zamýšlíme v následujícím textu.



## Jaká je struktura českých obcí?

Česká republika má velmi specifickou strukturu obcí, neboť její průměrná obec na počet obyvatel je nejmenší v Evropě a ve srovnání s průměrem za státy OECD je šestinásobně menší. Průměrná obec v České republice čítá 1 640 obyvatel a téměř 90 % obcí v ČR z celkového počtu 6 248 obcí má pod 2 000 obyvatel. Co se týká průměrného počtu hektarů spravovaného území, patří ČR v průměru také ke státům s nejmenší průměrnou rozlohou spravovaného území v Evropě. Podobnou strukturu obcí má např. Francie a Slovensko. Opakem jsou Spojené království Velké Británie a Severního Irsku či Jižní Korea, kde se průměrná velikost obce pohybuje kolem 200 000 obyvatel.

## Kdo je ve vedení českých obcí?

Obec spravuje zastupitelstvo obce v čele se starostou a místostarostou příp. místostarosty. Ve větších obcích se zřizuje i rada. Počet zastupitelů je úměrný počtu obyvatel a pohybuje se od 5 do 55 osob. Výběr zastupitelů obce probíhá zpravidla jednou za čtyři roky ve volbách do obecního zastupitelstva. Následuje volba starosty a dalších funkcionářů - avšak už jen samotnými členy zastupitelstva. Počet kandidátů do obecního zastupitelstva je průměrně nižší v menších obcích než ve větších obcích

či městech, za to volební účast je v menších obcích vyšší. Situaci s nižším počtem kandidátů nelze brát však negativně, ale spíše pozitivně neboť ukazuje prověřenost kandidátů a v případě znovuzvolení zajišťuje větší míru kontinuity správy věcí veřejných na místní úrovni. Nutné je však také podotknout, že v menších obcích se lidé znají více mezi sebou a na základě těchto znalostí a vzájemných zkušeností z každodenního života zvažují volbu kandidátů do obecního zastupitelstva. Tento jev je však ve velkých městech přirozeně nedosažitelný a tak volič musí vsadit na zprostředkované informace o „holkách a klucích z plakátů“. K dalším zajímavým charakteristikám obecních zastupitelů menších obcí patří větší četnost vykonávání funkce po dobu několika volebních období za sebou, zatímco ve větších obcích a městech je větší míra fluktuace. Nelze také opomenout, že řada obecních zastupitelů na menších obcích jsou rodáci či lidé, kteří značnou část života strávili v dané obci, což při výkonu jejich funkce znamená uplatňování jejich lokální identity větší měrou. Řada starostů na malých obcích jsou neuvolnění pro výkon svých funkcí, tj. dělají starostu ve svém volném čase. Tento jev bývá často kritizován se závěrem, že výkon samosprávy je horší, ale opak je v mnoha případech pravdou, neboť neuvolněný starosta může být třeba čerstvý důchodce či drobný podnikatel, který se v obci pohybuje po dobu celého dne. Zajímavostí také je, že starosty nejmenších obcí jsou častěji ženy než muži.

## Jak fungují a hospodaří české obce?

České obce vykonávají řadu aktivit nejen v samosprávné, ale i v přenesené působnosti, tj. stát na ně převedl výkon některých agend za účelem toho, aby byly blíže dosažitelné občanům. Typickým příkladem přenesené působnosti na menší obec je provoz mateřské školy. V rámci samostatné působnosti je jedním z nejdůležitějších bodů hospodaření s obecním majetkem a nakládání s finančními prostředky. Při hodnocení této problematiky dopadají menší obce velmi dobře, neboť nejsou v porovnání s většími tolik zadlužené a hospodaří s kladným výsledkem i přesto, že jejich investiční potřeby nejsou plnou měrou

uspokojeny. Při kontrolách fungování obcí se také chybovost vyskytuje ve větší míře u větších obcí. Také je nutné podotknout, že veřejná správa by měla fungovat na principu subsidiarity, tj. jednotlivé činnosti by měly být vykonávány na té úrovni veřejné správy, kde jsou nejsnáze dostupné lidem za předpokladu neoptimálnějších ekonomických nákladů.

## Jak probíhá společenský život a spolková činnost na venkově?

Život v českých obcích, především v těch venkovských, s sebou přináší řadu starostí, ale i radostí. Ty jsou nejenom reprezentovány klidnějším způsobem života, kvalitnějším životním prostředím a stavem krajiny, ale také řadou společenských akcí a aktivit spolků na venkově. Charakter a četnost společenských akcí se liší, ale obecně můžeme říci, že díky jejich konání k sobě mají lidé na venkově blíže než ve městech. Česká republika je také zemí spolků, které nejčastěji reprezentují hasiči, sportovci, myslivci, chovatelé, rybáři a spolky žen. Nejrozšířenější je zastoupení sborů dobrovolných hasičů, kteří působí ve více jak 95 % obcí. Největší průměrný počet spolků na obec je ve Zlínském kraji a přesahuje hodnotu pět.

## Závěrem

Jsme zemi, kde je rozhodování zastupitelů nejbližší občanům a občané jsou také nejvíce zaangażováni do rozhodování o věcech veřejných a vytváření dění v obcích. Občan tedy může bez větších potíží vyhledat svého starostu a řešit s ním problémy či potřeby, které ho trápí, avšak najít konsensus mezi občanem a starostou je věc druhá. I díky této zmiňované blízkosti občanů k zastupitelům jsou zastupitelé pod neobvykle velkou veřejnou kontrolou, která přispívá k dobrému fungování správy obcí. Občas jsme svědky kritiky vyššího počtu obcí a uplatňování názoru jejich tak zvané ekonomické neefektivnosti s cílem vytvoření nálady či klimatu k jejich slučování, se kterým se však nelze v žádném případě ztotožnit.

Ing. Luděk Beneš  
legislativní analytik SMS ČR



# Díl čtvrtý: Jak řešit nedostatek podzemní vody v obcích?

Průběžně vás v Informačním zpravodaji SMS ČR seznamujeme s třinácti tématy vzdělávacího kurzu „Škola člena zastupitelstva obce“, který je realizován v rámci projektu „Podpora vzdělávání volených zástupců obcí I. typu“ reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/16\_033/000299 7 a je spolufinancován z EU.

Srážkový deficit, pokles hladiny podzemní vody ve studnách, vysychání pramenů ... to jsou slova, na která si pomalu začínáme zvykat. Pro obyvatele, který je napojen na veřejný vodovod, postačí otočit kohoutkem a problém se žízni či koupelí je zpravidla vyřešen.

V posledním desetiletí však vzrůstá počet obcí, kde dosud provozovaný obecní vodovod či systém domovních studní již pro pokles vydatnosti obecních zdrojů nemůže zcela pokrýt minimální potřeby obyvatel a obecní rozpočty neumožňují větší investice, např. na připojení ke vzdálenému vodovodnímu systému společností jakými jsou například Vodovody a kanalizace.

Jedno z možných řešení této situace nabízí dotační program MŽP a SFŽP, konkrétně výzva č. 2/2018, jež navazuje na analogickou výzvu MŽP č. 8/2016, v rámci které bylo podpořeno 293 žádostí za 330 mil. korun (tisková zpráva MŽP ze 2. 5. 2018).

Efektivitu podání žádostí o přidělení finančních prostředků a úspěšnost řešení při budování nových vodních zdrojů můžeme dokumentovat na příkladu dvou obcí na Jičínsku, a to pro obce Skuřina u Markvartic a Střeveč.

V těchto vesnicích, ale i v obcích s obdobnými problémy, dochází k možným střetům zájmů, jež spočívají v „urychleném“ vrtání úzkoprofilových vrtů o hloubce „vždy“ do 30 metrů, neúměrným čerpáním podzem-



ní vody (např. pro plnění bazénu) a jejich mnohdy negativním vlivem na systém mělkých domovních studní.

Uvedený dotační program umožnil již na úrovni projektové dokumentace optimální výběr vhodných lokalit pro hydrogeologický průzkum, na kterých bylo možné minimalizovat střety zájmů majetkoprávní povahy, nekonfliktní vymezení ochranných pásem a zároveň vyloučit negativní ovlivnění okolních vodních zdrojů či ekosystémů vázaných na povrchové toky či mokřady. Součástí projektové dokumentace byl i hydrologický a geofyzikální průzkum.

V obou lokalitách byly ověřeny zdroje kvalitní podzemní vody o vydatnosti 1 l/s až 2 l/s formou 60 metrových hlubokých vrtů s výstrojí o průměru 160 milimetrů, které s rezervou umožňují efektivní napojení obcí na budoucí vodovod. Zároveň jsou vytvořeny předpoklady, aby v čase do vybudování obecního vodovodu bylo možné v havarijních stavech (např. celoplošný pokles hladiny podzemní vody v intravilánu obcí) tyto vrtů používat jako náhradní vodní zdroj.

V novém dotačním programu MŽP č. 2/2018 je alokováno 600 mil. korun, tedy dvakrát více než v předchozí výzvě s tím, že tyto prostředky jsou určeny i pro průzkumné vrtů nebo vybudování veřejně přístupného odběrového místa.

Jak se říká, „ruka Páně je otevřena“; nabízí se tedy možnost řešení palčivých problémů v zásobování obyvatelstva podzemní vodou v lokalitách, kde dosud tradiční řešení selhávají.



Lektor Ing. Lubomír Kříž, Ph.D. od roku 2002 externě spolupracuje s Fakultou lesnickou a environmentální (od r. 2007 Fakulta životního prostředí) České zemědělské univerzity v Praze, s katedrou Ekologie a životního prostředí, přednáší v rámci programu Ochrana životního prostředí na témata: Voda jako složka životního prostředí, Staré ekologické zátěže, Sanační technologie a Ekologické havárie. Má letité zkušenosti s environmentální due diligence, tedy s identifikací a vyhodnocením potenciálních environmentálních rizik spojených s nákupem nebo prodejem či využitím tzv. „brownfields“ na území Ruska, Ukrajiny, Kazachstánu, Gruzie a Arménie. Pracuje pro zahraniční investiční a developer-ské společnosti, průmyslové podniky a banky.



**Evropská unie  
Evropský sociální fond  
Operační program Zaměstnanost**



## Univerzita starosty 2018

Doba prázdnin zanedlouho skončí a čeká nás období nových pracovních činností, projektů a výzev. Naplánujte si pracovní rozjezd pozvolněji a využijte čas ve společnosti svých kolegů. Sdružení místních samospráv ČR znovu připravilo třídní vzdělávací akci určenou zástupcům veřejné správy. Program letošní Univerzity je inspirován loňskou zpětnou vazbou účastníků. Čekají vás tři intenzivně prožité dny, plné odborných seminářů, školicích bloků, prezentací příkladů dobré praxe a dokonce stáž do obce Heřmanov, loňského vítěze soutěže Vesnice roku.

Setkáte se zástupci Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva vnitra, partnery spolupracujícími s obcemi, lektory a především se svými kolegy napříč Českou republikou, s nimiž můžete sdílet zkušenosti, starosti i radosti.

### Témata, která připravujeme:

Správa obce v době mezi konáním voleb do zastupitelstva obce, sociální oblast, školství, doprava, přezkoumání hospodaření územně správních celků, komunikace s občany, webové aplikace, zasedání zastupitelstva, správní řízení a další.

### Kdy a kde?

Jste srdečně zváni dne 12. - 14. 9. 2018 do Balonového hotelu v Radešíně na Žďársku. Účast na školení i ubytování jsou zdarma. Více informací a registraci najdete na stránkách [www.rokvobci.cz/akce/118-univerzita-starosty/](http://www.rokvobci.cz/akce/118-univerzita-starosty/).

## Metodicko-právní poradna, vaše pravá ruka

Řešíte problém ve své obci a nevíte, na jakém právním základě je postaven a jak si s ním správně poradit? Netrapte se hodinami hledání v zákonech, diskuzích s neodborníky a domněnkami, jak by to mohlo být.

Máme pro Vás elegantní řešení: Napište nám dotaz, či problém do právní poradny a náš právník na něj anonymně odpoví. Všechny dotazy a odpovědi právníka jsou pro všechny registrované zveřejněny na [www.rokvobci.cz](http://www.rokvobci.cz), a to bez uvedení jmen a názvů obcí.

Metodicko-právní poradna je jedna z aktivit projektu Podpora vzdělávání volených zástupců obcí I. typu. Sdružení místních samospráv ČR, se touto službou snaží o další ulehčení práce starostů a zástupců všech obcí I. typu a navíc je zdarma!

[www.rokvobci.cz/pravni-poradna/](http://www.rokvobci.cz/pravni-poradna/)

Pro položení dotazu je nutná registrace na webu Rok v obci, kterou provedete zde [www.rokvobci.cz/uzivatel/create-new/](http://www.rokvobci.cz/uzivatel/create-new/) a schválení registrace správcem webu.

# SMS ČR upozorňuje na nejpálčivější úkoly ministerstva práce a sociálních věcí

**V sociální oblasti existuje řada problémů, které obcím komplikují život. Sdružení místních samospráv ČR upozorňuje v souvislosti se jmenováním nové ministryně práce sociálních věcí Jany Maláčové na ty nejpálčivější. Všechny se nějakým způsobem dotýkají bydlení.**



Zejména o problematice sociálního bydlení a vyloučených lokalitách jednal v úterý 7. 8. s ministryní Janou Maláčovou předseda SMS ČR Stanislav Polčák.

Předseda SMS ČR a europoslanec Stanislav Polčák avizoval, že v nejbližší době požádá ministryni o schůzku a problémy s ní začne řešit. Jednou z priorit, které budou obce po ministerstvu požadovat, je vyšší kontrola sociálních dávek určených na bydlení a především jejich snížení tam, kde jsou nadužívány nebo dokonce zneužívány. „Zbytečně vyplácené dávky na bydlení neřeší palčivou situaci sociálně slabých, ale financují byznys provozovatelů ubytoven. S tím nemůžeme souhlasit,“ řekl Stanislav Polčák. „Obecně považujeme za jednu z možností, jak řešit zneužívání těchto dávek, regulaci cen nájmu v ubytovacích zařízeních, kde žadatelé o příspěvek na bydlení žijí, a to například na základě cenových map,“ dodal.

S tématem zneužívání příspěvku na bydlení souvisí problematika sociálního bydlení, která dosud nebyla uspokojivě systematicky vyřešena. Myšlenku sociálního bydlení SMS ČR podporuje. Zákon, který by sociální bydlení systematicky upravoval, ale musí brát v potaz specifickou situaci jednotlivých regionů a obcí, zejména těch malých. „Věříme, že sama obec

zná nejlépe svou situaci, své potřeby a své možnosti. Návrh zákona by měl iniciativy obcí podporovat a poskytovat jim jednotný rámec pro jejich realizaci. Obce se totiž o své potřebné občany, zejména o ty, kteří mají trvalý pobyt na jejich území, již nyní starají a jsou tak významnou instancí v prevenci sociálního vyloučení,“ uvedl dále předseda Sdružení místních samospráv ČR, jež v této souvislosti vítá skutečnost, že vláda má v úmyslu upravit rozpočtové určení daní zavedením koeficientu zohledňujícího počet seniorů žijících v obci.

Další oblastí, na kterou by se podle SMS ČR mělo ministerstvo zaměřit, je řešení problematiky sociálně vyloučených lokalit a omezení fenoménu vnitřní migrace. „Rádi bychom diskutovali o změně posuzování a definice vyloučených lokalit, protože z takzvané Gabalovy analýzy vypracované v roce 2014 vyplývá, že sociálně vyloučené lokality se proměňují, že sociální vyloučení je jev dynamický a je tedy potřeba ho průběžně monitorovat,“ uzavřel Polčák.



# Úvaha o sociálním podnikání ve spojení se sociálním bydlením

**Vždy mne nadzvedne ze židle, když politik prohlásí, že právě on, či hnutí, nebo strana, kterou zastupuje, vynalezl řešení sociálního bydlení. Populisticky uvede, že už nenechá podnikatele s chudobou dále využívat situace lidí v nesnázích a odvádět nemalé částky ze státního rozpočtu za dávky na bydlení. Nabídne jednoduché řešení, díky kterým dokáže dostat lidi z ubytoven, kde žijí v nuzných podmínkách za ceny v tříhvězdičkovém hotelu, do adaptovaných nebo nových bytů, které za evropské dotace postaví obce.**

Zminím jeden z prvotních šilných nápadů, jakým je uzákonění rezervace povinných 5 % celkového bytového fondu obce právě na sociální bydlení. Například v naší obci s celkovými 285 bytovými jednotkami by to pro obec znamenalo povinnost vybudovat cca 14 bytů pro sociální bydlení. Je to dost šilný návrh. Už ve chvíli, kdy obec provozuje vlastních pět bytů (se slušnými nájemníky), je agenda účetnictví a údržby bytového fondu pro účetní na půl úvazku a uvolněného starostu docela náročná. Neumím si představit, jak bychom zvládali obsazení 14 bytů nepřizpůsobivými občany. Napadají mne různé scénáře od vymáhání nájemného až po řešení sousedských sporů.

Asi už je v některých kapsách dost nahra-  
báno a na obzoru se objevují kýžené le-  
gislativní změny. Za pozornost stojí třeba  
skoro hotová novela stávající právní úpravy  
jedné z dávek na bydlení – příspěvku na  
bydlení. Má omezit nadužívání této dávky.  
Těžko lze předpokládat, kam toto opatření  
povede, protože oba tábory – jak nepřizpů-  
sobiví, tak podnikatelé – jistě beze všech  
morálních skrupulí nasadí všechny možné  
páky, aby dosáhli svého: bydlení bez kontro-  
ly a s adekvátním ziskem.

Samotná otázka sociálního bydlení je zají-  
mavá přístupem státních orgánů. Stát řek-  
ne (zjednodušeně): „Milé obce, soukromé  
společnosti, milé neziskovky, dáme vám  
peníze na výstavbu bytů a po pěti letech  
udržitelnosti projektu se byty převeďte do  
vašeho vlastnictví. To je pro vás jistě vý-  
hodné, tak proč ještě nestavíte? Vlastně,  
promiňte, ono by to šlo zneužít! Dobře,

udržitelnost bude dejme tomu dvacetiletá.“  
Výstavba bytů je jen jedna věc problému  
a otázku sociálního bydlení nevyřeší. Je to  
nekonceptní řešení a, podle mého názo-  
ru, i krok zpátky. Navíc realizaci dotované  
bytové výstavby komplikuje fakt, že nejsou  
připraveny projekty a projekční kanceláře  
mají práci na letošní rok již nemilosrdně za-  
danou. Mě ovšem trápí jiná otázka, kterou  
mi několikrát položila má dcera při společ-  
ném poznávání české krajiny: „Tati? Kam  
tady v té vesničce chodí lidi do práce?“

A jsme u jádra problému. Rozhlédněme  
se kolem sebe a nelžeme si do kapsy.  
I kdybychom nabídli na vsi sociální bydlení,  
kdo z místních podnikatelů bude ochotný  
přijmout zaměstnance jiné barvy pleti či  
zaměstnance po opuštění výkonu trestu?  
Kdo se bude zabývat v pracovním procesu  
vyléčeným toxikomanem nebo invalidou  
s epilepsií? Jak chcete změnit návyky ob-  
čanů, kteří si zvykli chodit pro sociální dáv-  
ky a našli životní pohodu ve své malé bídě?  
A osoby žádající o azyl? To je na malé obci  
politická sebevražda.

Lidé, které jsem nyní popsal, se pohybu-  
jí v kruhu, ze kterého se jen těžko uniká.  
Pokud nechceme tvořit další sociálně vy-  
loučené oblasti, musíme systém změnit  
od základu. Řešením není povinnost obcí  
stavět sociální byty. Řešením je spojit so-  
ciální bydlení se sociálním podnikáním.  
Právě spojení těchto dvou možností umož-  
ní lidem ohroženým sociálním vyloučením  
z onoho kruhu vystoupit. Nebude to jedno-  
duché, ale pokud se občan zapojí do prá-  
ce v sociálním podniku, vlastním přičiněním

s podporou zaměstnavatele a kolektivu spo-  
lupracovníků se může postavit na vlastní nohy  
– sociálně se rehabilitovat. Sebezodpověd-  
nost člověka ohroženého sociálním vylouče-  
ním roste právě budováním komunity podle  
jasně stanovených pravidel společně s mož-  
ností splácení nájem prací. Rovněž svou roli  
hraje zničení sociálních vazeb na bývalé okolí  
a možnost realizovat se v novém prostředí.

Čerpám z osobních zkušeností s naším so-  
ciálním podnikem Hustřanka služby, s.r.o.  
Funguje první rok a mohu potvrdit pozitivní  
vliv jak zodpovědného vedení založeného  
na motivaci zaměstnanců, tak i velmi dob-  
rou spolupráci s Farní charitou Dvůr Králové  
n. L. v roli sociálního poradce. Sociální pod-  
nik nás v podstatě uchránil od katastrofálního  
nedostatku zaměstnanců v režimu veřejně  
prospěšných prací na jedné straně a zlepšil  
celkovou spolupráci dobře motivovanými za-  
městnanci na straně druhé. Myslím, že v pří-  
padě nabídky vlastního sociálního bydlení  
jsme schopni začlenit i další osoby z cílových  
skupin a jistě bychom pro ně našli práci.

Nyní je ovšem na tahu stát, potažmo minis-  
terstvo práce a sociálních věcí. Z mého po-  
hledu by myšlenka propojení sociálního by-  
dlení a sociálního  
podnikání neměla  
zapadnout. Praxe  
ukazuje, že může  
dobře fungovat.

*Jaroslav Huřat  
starosta  
obce Dubenec*



## Komunální projekt roku 2018

Soutěž komunálních projektů realizova-  
ných v obcích, městsech, městských  
částech, městských obvodech a městech,  
za jejichž přípravou, prosazením nebo  
uskutečněním stály osobnosti z řad komu-  
nálních politiků, pořádá časopis Moderní  
obec s vydavatelstvím Profi Press. Spolu-  
pořadatelem je i Sdružení místních samo-  
správ ČR. Výsledky soutěže budou ozná-  
meny 18. 9. v Senátu Parlamentu ČR, kam  
budou pozváni všichni soutěžící.

## Na workshopu Úřadu vlády se probíraly i připomínky SMS ČR

Na workshopu Úřadu vlády k Akčnímu plánu ČR Partnerství pro otevřené vládnutí v obdo-  
bě let 2018 až 2020 se probíraly i připomínky SMS ČR, které navrhuje rozšíření kapitoly  
4.1 o oblasti zlepšování veřejných služeb s cílem podstatného zlepšování kvality veřejné  
občanské vybavenosti a její dostupnosti ve venkovských obcích. Jde především o zdra-  
votnictví, vzdělávání, justici, zásobování vodou a elektřinou, veřejnou dopravní obsluhu-  
nost, poštovní služby, maloobchod, lékárny a komunitní zařízení. Podle tvůrců Akčního  
plánu má připomínka velmi obecný charakter a je třeba navrhovat konkrétní závazky.  
Jsou ale ochotni se SMS ČR v budoucnu spolupracovat, připomínku považují za odů-  
vodnitelnou a doporučují ji aplikovat především při vytváření dalšího návrhu v roce 2020.



# Navržená změna financování může vést k zániku matrik

SMS ČR nesouhlasí se záměrem ministerstva vnitra změnit způsob financování matričních úřadů na tzv. výkonostní model, který má být od 1. ledna 2019 založen na počtu provedených prvozápisů.



Ve čtvrtek 2. 8. na dalším jednání s představiteli ministerstva vnitra Janem Hamáčkem a Petrem Mlsnou vyjádřilo SMS ČR ústy svého předsedy Stanislava Polčáka zásadní nesouhlas s čistě výkonovým modelem, který je pro malé obce nevýhodný. Sdružení vyzvalo ministerstvo k ročnímu odkladu. „V dané věci se bude dále jednat, nicméně situace je velmi komplikovaná,“ popsal výsledek jednání ředitel SMS ČR Tomáš Chmela, který se schůzky spolu s místopředsedou Janem Sedláčkem rovněž účastnil.

Příspěvek na výkon matriční agendy je dosud obcím přidělován dle počtu obyvatel ve správním obvodu obce s matričním úřadem. Podle návrhu ministerstva vnitra má dojít od 1. ledna 2019 prostřednictvím zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2019 ke změně způsobu financování činnosti matričních úřadů obcí v rámci výkonu přenesené působnosti na tzv. výkonostní model, podle něhož mají být příspěvky obcím přidělovány výhradně v závislosti na počtu provedených prvozápisů.

„Jako nejvhodnější řešení úpravy sítě matričních úřadů bylo navrženo financování za provedený prvozápis (tedy základní matriční úkon) s rozličnými sazbami dle druhu prvozápisu (897 Kč za prvozápis narození, 3 588 Kč za prvozápis uzavření manželství a 1 794 Kč za prvozápis úmrtí). Navržené částky zahrnují jak náklady na samotný prvozápis, tak i náklady na další matriční úkony (duplikáty, určení otcovství, změna jména a příjmení apod.) a režijní náklady (např. výjezdy pracovníků matričních úřadů na svatby. Ministerstvo vnitra předpokládá, že při takto nastaveném modelu financování bude ušetřeno přibližně 160 mil. Kč.“ (citace z předkládací zprávy ministerstva vnitra).

Sdružení místních samospráv ČR považuje tento návrh Ministerstva vnitra za zmatečný a uspěchaný. Se zástupci místních samospráv nebyl předkládán model financování ze strany Ministerstva vnitra dostatečně projednán, zástupcům obcí a krajů byly v průběhu května a června 2018 předkládány neúplné, zavádějící a zmatečné informace o plánovaném rušení některých matričních úřadů. O změně způsobu financování pak byla ze strany ministerstva vnitra informována pouze část místních samospráv.

Navrhovaná změna se negativně dotkne zejména rozpočtů menších obcí s nízkým počtem prvozápisů. V konečném důsledku může vést nedostatečné financování výkonu matriční agendy k zániku matričních úřadů v některých menších obcích a centralizaci výkonu matriční agendy do obcí větších, což povede k dalšímu odalování dostupnosti této základní a pro občany zásadní správní agendy z venkova do větších měst.

SMS ČR přitom nesouhlasí s tím, že by měly být při financování matrik zohledňovány jen takzvané prvozápisy. „Agenda matričních úřadů je mnohem širší. Občané se na ně obracejí také z důvodů změn jména, příjmení, určení otcovství,

velmi se zvýšily žádosti o nahlížení do matričních knih ze strany lidí, kteří dohledávají své předky, ale také další matriční činnosti, jako je dohledání matričních údajů a zápisů pro úřady, notáře a podobně. Celkově v posledních dvou letech nárůst matričních úkonů stoupá,“ vysvětluje Marie Kabátová, starostka městyse Lhenic. Obává se, že vzdalování veřejné správy občanovi a tedy snižování její dostupnosti může v dlouhodobém horizontu vést k dalšímu vyliďňování venkova.

Návrh ministerstva vnitra nijak nereflexuje skutečnost, že přístup k matričnímu úřadu je zapotřebí občanům plně zajistit v úředních hodinách, s čímž jsou spojeny náklady na provoz a personální zajištění chodu úřadu, a to zcela bez ohledu na případný počet provedených prvozápisů či jiných úkonů. Výše příspěvků za prvozápis, jak navrhuje ministerstvo vnitra, je dle názoru Sdružení místních samospráv ČR sporná, řádně nereflexuje náročnost těchto jednotlivých úkonů (časová náročnost, personální, materiální a režijní náklady). Způsob, jakým ministerstvo vnitra k těmto částkám dospělo, je nejasný.

Sdružení místních samospráv ČR se přiklání k možnému zavedení smíšeného modelu financování založeného na kombinaci paušální (minimální) částky příspěvku na pokrytí nákladů na provoz úřadu, spolu s dalšími příspěvky podle skutečného počtu provedených úkonů na úseku matriky, reflektujícími početní náročnost vykonávané agendy v jednotlivých obcích.

Stanovení způsobu určení výše příspěvku by mělo být předmětem dalších odborných diskusí mezi ministerstvem vnitra a místními samosprávami. V tomto ohledu Sdružení místních samospráv ČR apelovalo na vládu České republiky, která měla tento návrh ministerstva vnitra projednávat na svém jednání 18. 7., aby k němu zaujala negativní postoj a uložila ministru vnitra o způsobu financování dále jednat se zástupci samospráv.

Vzhledem k tomu, že návrh ministerstva vnitra má být realizován prostřednictvím zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2019, Sdružení místních samospráv ČR činí v tomto ohledu i další legislativní kroky a připomínky k návrhu zákona o státním rozpočtu.



# Soutěž o nejlepší zpravodaj 2017 má vítěze

Téměř tři stovky zpravodajů z celé republiky posuzovali hodnotitelé letošního ročníku soutěže, jejímž cílem je vybrat šampiony mezi obecními a městskými periodiky. Jaké jsou kompletní výsledky?



Do sedmého ročníku soutěže „O nejlepší obecní a městský zpravodaj“, kterou vyhlásily KPES FF Univerzity Palackého v Olomouci, Civipolis o.p.s., Unives.eu, Angelus Aureus o.p.s. a Sdružení místních samospráv ČR u příležitosti svátku

slovanských věrozvěstů a již tradičních „Dnů lidí dobré vůle“ na Velehradě, přihlášily obce a města z celé ČR 296 zpravodajů. Porota popáté vybírala také nejlepší zpravodaj mikroregionů, svazků obcí a místních akčních skupin, kterých obdržela celkem 27, a také nejlepší rubriku či nejlépe zpracované téma.

Úkolem sedmičlenné poroty, ve které zasedali zástupci vyhlášovatelů a profesionální novináři, bylo zhodnotit došlé zpravodaje, nejen po stránce obsahové pestrosti, grafické přehlednosti, ale vzít v potaz i celkový dojem zpravodaje. Předsedou poroty byl Pavel Šaradín z Katedry politologie a evropských studií FF UP v Olomouci.

Vyhlášení výsledků soutěže se uskutečnilo ve středu 4. 7. na Velehradě. Za SMS ČR předával ocenění Oldřich Vávra.

## Vítězové v kategorii městských zpravodajů:

1. Kralupský zpravodaj
2. Šternberské listy
3. Frenštátský zpravodaj

## Vítězové v kategorii obecních zpravodajů:

1. Bořetické listy
2. Psárvský zpravodaj
3. Magazín ze života obce Hvozdná

## Vítěz kategorie zpravodaj mikroregionů, svazků obcí a místních akčních skupin

Zpravodaj Podlipansko  
(vydává MAS Podlipansko)

## Vítěz kategorie nejlepší rubrika téma

Slovník ponasymu, který zveřejňovaly  
Hrádecké noviny

# Peníze na rychlý internet stát už několik let přesouvá. Chybný krok, soudí venkov.

Již několik let leží ladem 14 miliard na zavedení rychlého internetu. Nečerpají se z Operačního programu Podnikání a inovace. Ministerstvo pro místní rozvoj oznámilo, že peníze z velké části hodlá převést jinam.

Obce se přitom tři roky marně snažily, aby podmínky pro čerpání nebyly diskriminační. Výsledkem byla výzva, ve které soutěžily pouhé tři projekty požadující necelé půlprocento vyhrazených prostředků.

Stát nevládá budovat další dálnici. Tentokrát pomyslnou, internetovou, která má být nástrojem konkurenceschopnosti a také benefitem pro občany žijící ve vzdálenějších oblastech. Ve středu 25. 7. o návrhu přesunu klíčové částky 6,2 miliardy korun na jiné typy projektů informovalo Ministerstvo pro místní rozvoj. První výzva na vysokorychlostní internet v rámci Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost běžela do září 2017. Dotaci z této výzvy byly podpořeny tři projekty a rozdělení pouhých 0,4 % z vyhrazené alokace.

Proč tato situace nastala? Šlo především o nastavení pravidel a podmínek pro čerpání prostředků z dotací. Jedním z parametrů byl tzv. hodnotící parametr pro pokrytí, laic-

ky řečeno pokrytí internetu v dané oblasti je řešeno z pohledu velikosti území, nikoliv z hlediska zvolené oblasti, kde je internet potřeba. SMS ČR opakovaně žádalo o zmírnění tohoto parametru. Dále kdysi vznikla mapa poskytovatelů internetového připojení, kde soukromí dodavatelé garantovali, že poskytnou vysokorychlostní síť i na menším území, což se však nestalo. I přesto však tato fiktivní garance blokuje možnost podpořit dotací výstavbu sítě rychlého internetu v daném území.

Obce v dané výzvě navíc neměly možnost žádat napřímo a musely zakládat zvláštní obchodní společnosti. „Není divu, že za tak extrémně diskriminačních podmínek byly podány jen tři projekty. Smutnou skutečností je, že všechna kritéria, která vedla k nečerpání, jsme minimálně dva roky na všech jednáních rozporovali. Je pak otázkou, komu vyhovuje, že se Česká republika stává digitálním skanzenem. Za obce však

mohu prohlásit, že zavedení rychlého internetu považujeme i nadále za prioritu,“ uvedl předseda SMS ČR Stanislav Polčák.

Paradoxem je, že se nyní plánuje přesun finančních prostředků do IROP, což je operační program, jenž patří mezi jeden z nejhůře čerpající poskytnuté prostředky. V čerpání se navíc Česká republika aktuálně propadla na 25. místo mezi členskými státy EU.

O tom, že venkov potřebuje změnu, ví své i starosta Dolních Studének a místopředseda SMS ČR Radim Sršeň. „Dle šetření SMS ČR, které nyní probíhá, se například rychlost internetu v malých obcích v Kraji Vysočina pohybuje okolo 20 Mbit za sekundu, což je hodnota, která se ani zdaleka neblíží současným požadavkům na kvalitní připojení vhodné pro práci občanů z domova,“ řekl Sršeň. Kompletní výsledky průzkumu rychlosti internetu v obcích budou zveřejněny později.



# Chci, aby protierozní vyhláška nabyla účinnosti, řekl ministr zemědělství

Příprava protierozní vyhlášky, spolupráce při odstraňování kůrovce kalamity, stav venkovské infrastruktury a v neposlední řadě zadržování vody v krajině byly nejdůležitějšími body jednání ministra zemědělství Miroslava Toman se zástupci SMS ČR, k němuž došlo ve středu 1. 8. 2018.

Urychleně připravit protierozní vyhlášku a zachovat její přísnost považuje za velmi důležité i SMS ČR. Smyslem je zastavit vysychání krajiny a ochrana obcí před důsledky eroze zemědělské půdy. „*Plně chápu požadavky místních samospráv na přísnou legislativní úpravu. Jednám o tom s ministrem životního prostředí Richardem Brabcem. Chci, aby protierozní vyhláška bez zbytečných průtahů nabyla účinnosti a byla kompromisem mezi zemědělci a místní samosprávou, který povede k rozvoji života i hospodářské činnosti venkovských oblastí,*“ řekl ministr Miroslav Toman.

Nevhodné hospodaření na zemědělské půdě způsobuje erozi a bleskové záplavy, které působí obcím i jejich obyvatelům značné škody. „*Navíc při tom dochází k rychlému odtoku vody z krajiny, což je z dlouhodobého hlediska krajně nežádoucí,*“ uvedl europoslanec a předseda SMS ČR Stanislav Polčák.

Jeho slova potvrzuje starosta Němčovic Karel Ferschmann, který se schůzky na



Ministerstvu za SMS ČR rovněž zúčastnil. „*Naše obec byla v posledních šesti letech tímto způsobem zaplavena již třikrát, takže s tímto jevem máme bohaté osobní zkušenosti. Apelovali jsme proto na pana ministra, aby se jeho resort vrátil k té verzi protierozní vyhlášky, která přísněji posuzuje, jaké plodiny se mohou na jakém typu terénu pěstovat,*“ řekl.

Zástupci obcí jednali s ministrem Tomanem také o boji s kůrovcovou kalamitou. V majetku obcí je řada lesů, proto je nezbytná i spolupráce s Ministerstvem zemědělství, stejně jako otázky kompenzací za odstra-

ňování škod způsobených kůrovcem.

V roce 2017 se uskutečnila rovněž první etapa projektu GIS SMS a mapování veřejné infrastruktury v obcích, kdy bylo zmapováno 5400 km místních komunikací a 2200 mostů. Průzkum ukázal, že mnohé komunikace i mosty jsou v havarijním stavu. Ministr Miroslav Toman přislíbil obcím podporu. „*Úkolem Ministerstva zemědělství je i rozvoj a obnova venkova a v této souvislosti je potřeba vyčlenit v rámci dotačních titulů také peníze na opravy infrastruktury. O této podpoře budu jednat s Ministerstvem pro místní rozvoj,*“ řekl.

## SMS ČR podporuje rychlý start reformy financování školství



Na jednání s ministrem školství Robertem Plagou v úterý 12. 6. deklarovali zástupci SMS ČR podporu reformy financování regionálního školství a apelovali na spuštění reformy bez zbytečných odkladů. „*SMS ČR akceptuje spuštění reformy od 1. 9. 2019 za podmínky, že MŠMT zajistí chybějící prostředky pro financování regionálního školství v roce 2018 a do září 2019 formou rozvojového programu,*“ řekl Oldřich Vávra, předseda pracovní skupiny pro školství a sport SMS ČR, který spolu se starostou obce Kamýk nad Vltavou, Petrem Haladou SMS ČR na jednání zastupoval.

Poslanecká sněmovna pak 29. 6. rozhodla o odkladu zahájení reformy regionálního školství s tím, že od září 2019 dostanou školy prostředky na dělení vyučovacích hodin a od ledna 2020 se spustí plánovaná reforma zcela. „*V mezi-*

*čase proběhne finalizace prováděcích vyhlášek a postupů a modelování dopadů na úroveň konkrétních škol, včetně srovnání stávajícího a budoucího financování,*“ doplnil Oldřich Vávra. SMS ČR tento postup akceptovalo poté, co byly prostředky na zajištění reformy promítnuty do návrhu rozpočtu a příslušného výdajového rámce.

Poslanecká sněmovna schválila novelizaci školského zákona, kdy se díky společnému postupu a koordinaci řady organizací podařilo prosadit požadavek SMS ČR, jenž vypouští nárok žáka na straně jedné a povinnost obce na straně druhé zajistit místo ve školce pro děti starší dvou let. „*Jejich přijímání tak bude v kompetenci ředitele, dle prostorových a personálních možností zařízení a školní zralosti dítěte,*“ dodal Oldřich Vávra.



## U kulatého stolu probírali Zákon o kontrole

Třetí kulatý stůl k Zákonu o kontrole se konal ve středu 13. 6. Za SMS ČR se jej účastnila Eliška Kloučková, podle níž šlo o otevřenou diskuzi zástupců širokého spektra institucí, kde si účastníci vymezovali zákonné pojmy, jejich možnou mnohovýznamnost a nejednoznačnost. Krátce byl představen zákonný podklad a nejnovější novelizace (např. přestupky). Na řadu přišla i některá aktuální stanoviska MV. Diskutovalo se o praxi jednotlivých orgánů, která se často liší (různá praxe, různý výklad zákona), například to, jak jsou vedeny kontrolní spisy, jak se pracuje s plnou mocí, jak se postihuje nesoučinnost, jak postihovat porušení povinnosti mlčenlivosti atd.

## Diskutovali o budoucnosti politiky soudržnosti po roce 2020

Na představení a diskusi vybraných témat se zaměřil třetí kulatý stůl k budoucnosti politiky soudržnosti po roce 2020, který uspořádalo Ministerstvo pro místní rozvoj v pátek 15. 6.

SMS ČR zde zastupoval Radim Sršeň. Účastníci věnovali pozornost budoucímu víceletému finančnímu rámci, který byl zveřejněn 2. 5. Hlavním účelem setkání bylo seznámit přítomné s návrhy pravidel politiky soudržnosti po roce 2020. To si svzáli za úkol zástupci Evropské komise, s příspěvky vystoupili představitelé Ministerstva pro místní rozvoj ČR, Ministerstva financí ČR a Úřadu vlády ČR.



## O dotacích na obnovu památek s novým ministrem kultury

O nutnosti posílit dotace na obnovu památek živě diskutoval ve čtvrtek 2. 8. předseda SMS ČR Stanislav Polčák s novým ministrem kultury Antonínem Staňkem.

## O vnitřní revizi RUD s ministryní financí

O vnitřní revizi rozpočtového určení daní, která by zohlednila problémy nejmenších obcí, pojednávalo v úterý 19. 6. setkání s ministryní financí Alenou Schillerovou. SMS ČR navrhuje zavést kritérium počet seniorů a posílit pozici nejméně 200 obyvatel. V rámci diskuze zazněla ze strany dalších zástupců obcí nutnost obzvláštního přístupu k zavádění nových

kritérií či jejich modifikace, a to nejlépe tak, aby neměla negativní dopad na obce. Úprava podílu jednotlivých krajů na sdílených daních nebyla v rámci diskuze vůbec projednávána. Ministryně dále uvedla, že ministerstvo bude naslouchat potřebám území, ale konkrétní podněty na změny musí vzejít od zástupců, jakými jsou SMS ČR nebo SMO ČR.

## SMS ČR jednoznačně odmítá těžbu šterkopísku v Uherském Ostrohu

Problematické povolování těžby šterkopísku v Uherském Ostrohu a hledání cesty, jak ještě může SMS ČR v této záležitosti pomoci, řešili účastníci jednání předsednictva SMS ČR Jihomoravského kraje v pátek 22. 6. v Ratiškovicih. Pokud se těžba šterkopísku spustí, ohrozí mimo jiné zdroj pitné vody pro 140 tisíc lidí v místě, které je už od 60. let minulého století označováno za oblast trpící suchem. A problémy se budou zhoršovat. SMS ČR hodlá apelovat na příslušné orgány na celostátní i krajské úrovni. Vyzývá rovněž všechny dotčené obce, aby na svůj odpor nerezignovaly. Partnerkou je jim také senátorka a starostka Ratiškovice Anna Hubáčková. Petiči občanů k zamýšlené těžbě šterkopísku v Uherského Ostrohu řešila ve středu 11. 7. starostka členské (a v tomto případě i dotčené) obce Tvarožná Lhota a členka krajského předsednictva SMS ČR JMK Martina Bílová. I SMS ČR oceňuje usnesení petičního výboru Senátu ČR, který shledal těžbu jako nemožnou.

## Co se řešilo na 10. zasedání Národní stálé konference?

Aktuální informace ze Zprávy o plnění územní dimenze, o stavu vyjednávání nového programového období po roce 2020 či postoj územních partnerů k budoucí politice soudržnosti probírali účastníci Národní stálé konference, která se konala v pátek 22. 6. v pražském Radiopaláci. Přítomní se rovněž seznámili s návrhovou částí Strategie regionálního rozvoje ČR 21+ a se závěry z evaluace akčního plánování v oblasti vzdělávání. SMS ČR na NSK zastupoval Radim Sršeň. Petr Kulhánek (SMO ČR) seznámil členy NSK s třinácti společnými body územních partnerů (SMOČR, SMSČR, NSMAS ČR, AKČR, ČBK, SPOV) k budoucí politice soudržnosti. Uvedl, že společný postoj nemá být ambicí všech územních partnerů, ale definuje to, na čem se územní partneři shodují.

## Sucho v Česku. Jak se mu bránit?

S cílem přispět k řešení problematiky sucha v české krajině zorganizoval poslanecký klub ODS v prostorách Poslanecké sněmovny odborně-osvětový seminář „Sucho v Česku-jak se mu bránit?“. Půda v naší zemi nedokáže v dostatečné míře zadržovat vodu, což působí komplikace zemědělcům i celému venkovu. Seminář se konal v pátek 22. 6., za SMS ČR se jej účastnil Pavel Pacovský. Klimatolog Václav Čilek zdůraznil, že je proti dopadům sucha třeba bojovat na několika úrovních zároveň. Stejněho názoru je i generální ředitel Povodí Vltavy Petr Kubala, který opakovaně konstatoval, že na žádoucím zvýšení schopnosti naší krajiny zadržovat vodu se musí podílet jak mokřady nebo rybníky, tak i přehrady. Přírodě blízká opatření a technická opatření nelze stavět proti sobě.

## PS pro resocializaci zatím nemá jasno

Pracovní skupina MMR pro podporu resocializace rekultivovaných a revitalizovaných území se sešla v úterý 26. 6. Podle Pavla Macouna, který v ní zastupuje SMS ČR, není dosud jasně vymezené území, kterého se bude podpora týkat, ani subjekty, jež mohou podporu čerpat, což je třeba si před dalším jednáním vyjasnit. Pracovní skupina podle Macouna zatím žádné závěry nepřijala. „Za SMS ČR je třeba dát jasné stanovisko a vymezit prostor pro další jednání,“ uvedl.



Kontakty na SMS ČR: Adresa sídla SMS ČR je Zlín - Prátné, Nábřeží 599, 760 01, telefony: 577 688 103, 604 345 806, internet: [www.smscr.cz](http://www.smscr.cz), email: [info@smscr.cz](mailto:info@smscr.cz), Informační zpravodaj SMS ČR vydává Sdružení místních samospráv ČR se sídlem Zlín 760 01, Nábřeží 599, IČ: 75130165, [www.smscr.cz](http://www.smscr.cz), [info@smscr.cz](mailto:info@smscr.cz), místo vydání Zlín, dat. vydání 8. 8. 2018, 4/2018, ev.č. MK ČR E 20029. Výkoný redaktor: Marie Šuláková; Grafické zpracování: Ing. Petr Machůl +420 776 160 680; Použité fotografie: Archiv SMS ČR, archiv obcí, Marie Šuláková.